

VESILAHDEN KUNNAN ILTAPÄIVÄTOIMINNAN TOIMINTASUUNNITELMA, 1.4.2024 14.10.2024 ALKAEN

perustuen Opetushallituksen Perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoiminnan perusteisiin 2011.

1.Toiminta-ajatus ja tavoitteet

Toiminnan tavoitteena on turvallisen kasvuympäristön tarjoaminen lapselle koulupäivän jälkeen. Tarkoituksena on tukea lapsen kasvua ja kehitystä, luoda perusta hyvälle vapaa-ajanviettotavoille ja auttaa perheitä kasvatustehtävän toteuttamisessa. Toiminnalla pyritään ehkäisemään valvomattomaan ajankäyttöön ja yksinoloon liittyviä riskitekijöitä. Iltapäivätoiminnan sisällöissä kiinnitetään huomiota leikkiin, luovaan toimintaan ja myönteisiin elämyksiin riittäviä lepoetkiä unohtamatta.

Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan tavoitteena on

- tukea kodin ja koulun kasvatustyötä
- tukea lapsen tunne-elämän kehitystä ja eettistä kasvua
- edistää lasten hyvinvointia ja tasa-arvoisuutta yhteiskunnassa
- ennaltaehkäistä syrjäytymistä ja lisätä osallisuutta
- tarjota lapsille monipuoliset mahdollisuudet osallistua ohjattuun ja virkistävään toimintaan
- mahdollistaa lepo rauhallisessa ympäristössä ammattitaitoisen ja tehtävään soveltuvan henkilön valvonnassa

2.Toiminnan järjestämisen periaatteet

Iltapäivätoimintaa järjestetään vanhempien työssäkäynnin tai opiskelun vuoksi koulun työvuoden aikana arkipäivisin 1-2 luokkalaisille koulutuntien päättymisestä klo 17.00 saakka.

Iltapäivätoimintaa järjestetään Yhtenäiskoululla sekä Narvan ja Ylämäen kouluilla.

Iltapäivätoimintaa järjestetään, jos toimintaan osallistuu seitsemän iltapäivätoimintaa tarvitsevaa lasta.

Lapsille tarjotaan välipala. Iltapäivätoiminnassa olevat lapset ovat vakuutettuja kunnan toimesta. Mahdollisen toiminnassa sattuneen tapaturman hoito on maksutonta kouluterveydenhuollon puitteissa. 1.luokasta alkaen lapset kulkevat ja siirtyvät itse iltapäivätoimintaan koulupäivän päätyttyä. Vanhemmat huolehtivat lasten hakemisesta ja kuljettamisesta kotiin iltapäivätoiminnan päätyttyä. Iltapäivätoiminnassa olevilla koulumatkakuljetukseen oikeutetuilla lapsilla on mahdollisuus käyttää koulun viimeistä koulumatkakuljetusta.

Myös peruskoulun 3.-9. vuosiluokkien erityisopetukseen otetuilla tai siirretyillä oppilailta on mahdollisuus osallistua iltapäivätoimintaan, samoin kuin niillä 1-2 luokkalaisilla, joilla on erityisen tuen tai sosiaalisen tuen tarve, vaikka vanhemmat eivät olisikaan töissä tai opiskelemassa. Näiden oppilaiden kohdalla iltapäivätoiminnan järjestelyt ratkaistaan tapauskohtaisesti yhteistyössä oppilaan koulun, oppilashuollon ja vanhempien kanssa. Koulukohtaisesti katsotaan iltapäivätoiminnan henkilökunnan tarve.

Toiminnan järjestämisessä noudatetaan laissa ja asetuksissa annettuja säädöksiä turvallisuustekijät huomioiden. Iltapäivätoiminnassa noudatetaan koulun turvallisuus- ja pelastussuunnitelmaa. Toimipisteissä on asianmukaiset ensiaputarvikkeet. Ohjaajien tarve arvioidaan ryhmän rakenteen, vaativuuden ja toimintaan osallistumisaikojen perusteella. Toimintapisteissä on ohjaajille perehdytyskansio, josta löytyy ohjeet miten eri tilanteissa toimitaan.

3. Iltapäivätoiminnan sisältö

Toiminnan sisällön lähtökohtana on lapsen turvallinen olo koulupäivän jälkeen.

Iltapäivätoiminnan sisällön tulee muodostua lapsen kannalta ehyeksi ja monipuoliseksi kokonaisuudeksi. Sen avulla vahvistetaan lasten osallisuutta ja toiminnan yhteisöllisyyttä. Toiminta tarjoaa kasvua ja kehitystä tukevaa sosiaalista vuorovaikutusta, ilon ja virkistykseen kokemuksia, esteettisiä kokemuksia ja mahdollisuuden kehittää erilaista osaamista.

Koulupäivän aikana tapahtuneet asiat otetaan toiminnassa mahdollisuuksien mukaan huomioon. Toiminnassa tuetaan lapsen tunne-elämää ja sosiaalista kehitystä. Lasta kuunnellaan, jokainen huomioidaan ja hyväksytään yksilönä. Lapsen tunteet ja kokemukset otetaan toiminnassa huomioon niitä kunnioittaen. Lapsia kannustetaan selvittämään pieniä erimielisyyksiä keskenään ja toiminnalla kannustetaan lapsia oma-aloitteisuuteen. Aikuisen läsnäolo, tuki ja tarvittaessa syli ovat tärkeitä.

Sisältöjä valittaessa on erityisesti kiinnitettävä huomiota lasten ikätason mukaiseen kasvuun ja kehitykseen tukevaan leikkiin, luovaan toimintaan ja myönteisiin elämyksiin. Liikkuminen ja ulkoilu sekä rentoutuminen ja levähtäminen ovat toiminnassa tärkeitä. Koululaisille järjestetään mahdollisuus läksyjien tekemiseen. Välipalaa tarjottaessa lapsia ohjataan hyviin ruokailuvalintoihin ja ruokailutapoihin kiireettömässä ympäristössä.

Suunnitelmallisuuden avulla pyritään löytämään mielekästä tekemistä kaikille lapsille. Toiminnan sisällön suunnittelussa otetaan huomioon lasten tarpeet ja omat toiveet. Lapsen, huoltajan ja ohjaajan keskustelu ja tiedonvaihto siitä, millainen toiminta lasta kiinnostaa ja mikä tuottaa hänelle iloa ja virkistystä, vaikuttaa toiminnan sisällön käytännön toteutukseen. Sisältöön vaikuttavat myös perinteiset juhlapyhät, vuodenaajat, lähiympäristön tarjoamat mahdollisuudet, yhteistyö kunnan muiden toimijoiden kanssa sekä ohjaajien omat vahvuudet.

Toiminta kootaan seuraavista sisällöllisistä kokonaisuuksista:

- eettinen kasvu ja yhdenvertaisuus
- leikki ja vuorovaikutus
- liikunta ja ulkoilu
- ruokailu ja lepo
- kulttuuri ja perinteet
- käden taidot ja askartelu
- kuvallinen, musiikillinen, kehollinen ja kielellinen ilmaisu
- mediataidot
- arkiaskareet, elinympäristö ja kestävä elämäntapa
- erilaiset tiedolliset ja taidolliset aihepiirit

Jokapäiväisen toiminnan sisällön perusrunkona ovat ulkoilu, leikki sekä kiireetön yhdessäolo.

4. Toiminnan koordinointi

Koordinaattoreita on kaksi tai kolme. Yhden koordinaattorin vastuualueena on Yhtenäiskoulu ja yhden/kahden koordinaattorin vastuualueet ovat Ylämäki ja Narva.

Tehtävät:

- tiedottaminen ip- toimintaan hakemisesta
- ohjaajien kokoontumiset säännöllisesti
- paikallisista ja alueellisista koulutuksista tiedottaminen ohjaajille
- oman kunnan ohjaajien koulutus, perehdytys ja koulutuksen järjestäminen
- pedagoginen tuki ohjaajille
- läsnäololistojen toimittaminen ohjaajille
- tarvikkeiden ja materiaalien hankinta
- tiedottaminen koteihin ja ohjaajille
- yhteyshenkilönä toimiminen eri yhteistyötahojen kanssa
- perehdytyskansion ylläpitäminen ja päivittäminen
- Pirkanmaan aamu- ja iltapäivätoiminnan verkoston kokouksiin osallistuminen tarpeen mukaan
- työvuorojen laatiminen ja työaikaseuranta
- sijaisjärjestelyt yhdessä rehtorien kanssa

5. Yhteistyö kodin ja koulun kanssa

Luodaan riittävät yhteydenpitotavat vanhempien kanssa. Iltapäivätoiminnassa noudatetaan samoja sääntöjä ja toimintaperiaatteita kuin koulussa. Viestit kulkevat vanhempien hakiessa lapsia, tiedotteissa, puhelimitse ja Wilmassa. Erillisiä vanhempainiltoja ei järjestetä vaan ohjaajat ovat mukana tarvittaessa koulun vanhempainilloissa.

Luodaan riittävät yhteydenpitotavat koulun henkilökunnan kanssa, jotta lapsen päivästä muodostuisi yhtenäinen kokonaisuus. Tarvittaessa ohjaaja voi osallistua oppilashuolto- ja vanhempaintapaamisiin. Ohjaajat sopivat eri osapuolten kanssa yhteisistä säännöistä ja rajoista koulun tiloissa ja piha-alueella. Lasten hyvinvoinnin kannalta tärkeistä asioista tulisi tiedottaa koulusta iltapäivätoimintaan ja toisin päin. Perusturvallisuuden tunne on lapsen hyvinvoinnin kannalta ensiarvoisen tärkeää. Koordinaattorit huolehtivat tiedonkulun toimivuudesta. Iltapäivätoiminnassa lapsella voi olla huoltajan, opettajan ja ohjaajan kesken sovitulla tavalla mahdollisuus läksyjen tekoon.

6. Yhteistyö muiden tahojen kanssa

Kussakin toimipisteessä voidaan tehdä yhteistyötä muiden tahojen kanssa. Näitä Vesilahdessa ovat esim. nuorisotoimi, seurakunta, urheilu- ja nuorisoseurat, Pirkan opisto ja käsityökerho Näpsä. Edellä mainitut tahot voivat järjestää lapsille maksullista tai maksutonta ohjattua toimintaa, johon lapset voivat osallistua vanhempiensa luvalla myös iltapäivätoiminnan aikana. Tällöin lapset ovat kulloisenkin toimijan vastuulla, jolloin toiminnan järjestäjillä tulee olla riittävät vakuutukset ja asiantuntevat ohjaajat. Kun lapsi lähtee harrastustoimintaan, hän voi palata takaisin iltapäivätoimintaan. Välipala-aika on sidottu keittiöhenkilökunnan työaikoihin, jos

iltapäivätoiminnan ulkopuolinen toiminta ajoittuu välipala-aikaan, huolehtii perhe lapselle itse välipalan.

7. Toimintaan hakeminen ja valintaperusteet

Syksyllä alkavaan iltapäivätoimintaan haetaan edeltävänä kevätlukukautena tai viimeistään kaksi viikkoa ennen toimintaan osallistumisen alkamista. Toimintaan haetaan kunnan nettisivuilta löytyvällä sähköisellä lomakkeella. Muutoksista sopimukseen tulee ilmoittaa kirjallisesti. Muutoslomakkeen saa ohjaajilta kultakin koululta tai sen voi tulostaa kunnan sivuilta.

Iltapäivätoiminta on tarkoitettu lapsille, jotka tarvitsevat sitä vanhempien työssäkäynnin tai opiskelun vuoksi. Iltapäivätoimintaan osallistuminen on mahdollista myös niissä tilanteissa, joissa perhe tarvitsee erityistä tukea esim. lastensuojelullisista syistä tai syrjäytymisen ehkäisyn kannalta. Mikäli perheessä on tuen tarvetta, sosiaali- ja terveystoimen työntekijät ottavat yhteyttä suoraan koordinaattoriin. Tuen tarpeesta tehdään myös kirjallinen päätös.

Iltapäivätoimintaan sitoudutaan lukukaudeksi kerrallaan. Tämä tarkoittaa sitä, että sitoudutaan maksamaan toimintamaksut lukukauden loppuun asti. Poikkeuksena huomioidaan sairastumiset, työttömyys, äitiysloma ja perhetilanteen muutokset.

8. Toiminta-aika, maksut ja henkilöstö

Iltapäivätoimintaa järjestetään arkipäivisin koulujen työaikojen mukaisesti. Erityistä tukea tarvitsevilla lapsilla on myös mahdollisuus saada loma-ajan hoitoa.

Ryhmäkoko: 1-2 luokkalaisten ryhmässä 16/yksi aikuinen, tarpeen vaatiessa useampikin

Maksut:

Jos iltapäivätoimintaan osallistumisen hakemukseen ei tehdä kirjallisesti muutosta, toiminnasta laskutetaan kuukausittain sopimuksen mukaan. Laskutuksen hoitaa varhaiskasvatuksen palvelusihteri.

Yhtenäiskoulu

klo 15.00 asti 100e

klo 16.00 asti 120e

klo 17:00 asti 140e

Ylämäki ja Narva

klo 15.15 asti 100e

klo 16:15 asti 120e

klo 17:00 asti 140e

Iltapäivätoimintaan sitoudutaan lukukaudeksi kerrallaan. Paikka voidaan irtisanoa kirjallisesti sairastumisen, työttömyyden, äitiysloman tai muun perhetilanteen vuoksi. Mahdollisista muutoksista toiminta-aikoihin tulee ilmoittaa kirjallisesti. Toiminnan alkaessa tai päättyessä kesken

kuukauden peritään maksu toimintapäivien mukaan. Jos lapsi ei sairautensa vuoksi voi kalenterikuukauden aikana osallistua iltapäivätoimintaan yli 10 päivänä, maksusta peritään vain puolet. Jos sairaudesta johtuva poissaolo kestää koko kalenterikuukauden, maksua ei peritä. Jos lapsi ei muusta syystä osallistu toimintaan koko kalenterikuukautena, maksuna peritään puolet kuukausimaksusta.

Jos perheen taloudellinen tilanne niin vaatii, voidaan toimintamaksu jättää perimättä. Maksuvapautusta voi hakea kunnan verkkosivuilla olevalla lomakkeella. Maksuvapautus myönnetään, jos perheen bruttotulot alittavat lain varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista (11 §) määrittelemällä tavalla perheen koon mukaan määrittävät tulorajat em. lain 5 § mukaisesti. Päätöksen asiasta tekee koulun rehtori.

~~Jos lasta ei ole haettu kello 17 mennessä, otetaan ensin yhteyttä vanhempiin ja sitten varahakijoihin. Jos hakijaa ei tavoiteta kohtuullisen ajan kuluessa, otetaan yhteys Tampereen kaupungin sosiaalipäivystykseen. Jos lapsen haku sovittuun aikaan mennessä toistuvasti laiminlyödään, pitää sopimusta muuttaa. Tarvittaessa tehdään myös lastensuojeluilmoitus.~~

Jos oppilas noudetaan iltapäivätoiminnasta toistuvasti sovitun ajan jälkeen (useammin kuin kaksi kertaa), huoltajilta laskutetaan asiaankuuluvan maksuryhmän mukainen maksu. Jos lapsi haetaan sulkemisajan jälkeen, on kunnalla myöhästymisestä aiheutuvien henkilöstökulujen osittaiseksi kattamiseksi oikeus laskuttaa 20 euroa kultakin alkavalta tunnilta. Mikäli lasta ei noudeta iltapäivätoiminnan aukioloajan aikana, eikä huoltajaa tai varahakijaa tavoiteta, otetaan yhteyttä päivystävään sosiaalityöntekijään.

Henkilöstöä palkataan kullekin koululle tarpeen mukaan. Kunnassa pyritään siihen, että ohjaajilla olisi toistaiseksi voimassa olevat työsopimukset. Lainsäädännön mukaan ohjaajana voi toimia henkilö, jolla on toimintaan soveltuva koulutus. Ohjaajien rikostausta tulee selvittää lain vaatimalla tavalla.

9. Toiminnan suunnittelu ja arviointi

Kukin toimipiste voi tehdä lisäksi oman toimintasuunnitelmansa lukuvuodeksi kerrallaan. Toimintasuunnitelma sisältää ryhmän toiminta- ajatuksen ja tavoitteet. Siitä käy ilmi kuinka sisällöllisiä kokonaisuuksia toteutetaan (mm. päiväjärjestys ja teemat).

Toimintaan osallistuville perheille tehdään asiakastyytyväisyyskysely säännöllisin väliajoin koulun arviointikyselyn yhteydessä. Arvioinnin tulokset julkaistaan yhteydessä koulun arviointikyselyn kanssa. Palautteen perusteella arvioidaan toimintaa: kehittämistarpeita ja vahvoja alueita. Koordinaattorit ja ohjaajat arvioivat toimintaa jatkuvan reflektoinnin avulla. Arviointia ja palautetta saadaan myös päivittäin lapsilta ja vanhemmilta.

10. Tukea tarvitsevat lapset iltapäivätoiminnassa

Perusopetuslain mukaan opetukseen osallistuvalla on oikeus saada riittävää kasvun ja oppimisen tukea heti tuen tarpeen ilmetessä. Iltapäivätoiminta voi tarvittaessa olla osa perusopetuksessa oppilaalle annettavaa oppimisen ja koulunkäynnin tukea. Vesilahden kunta järjestää perusopetuslain mukaista koululaisten iltapäivätoimintaa peruskoulun ensimmäisen ja toisen vuosiluokan oppilaille sekä kolmannen ja neljännen vuosiluokan osalta perusopetuslain 17 §:n 1 momentissa tarkoitetuille oppilaille (eli erityisen tuen oppilaille). Muiden vuosiluokkien osalta iltapäivätoimintaan voivat

osallistua perusopetuslain 17 §:n 1 momentissa tarkoitettut oppilaat, jotka kuuluvat vammaispalvelu- tai kehitysvammalain piiriin. Paikka voidaan myöntää myös, mikäli se sosiaali- tai terveydenhuollon viranomaisen lausunnon mukaan on välttämätöntä lapsen etu huomioiden.

Kun tehostettua tai erityistä tukea saava oppilas osallistuu iltapäivätoimintaan, on tärkeää, että henkilöstö ottaa lapsen tuen tarpeet huomioon. Toiminnan ja ajankäytön suunnittelu ja selkeys sekä tilanteiden ennakointi ovat erityisen tärkeitä kehityksessään tukea tarvitseville lapsille. Leikki, monipuolinen toiminta ja monipuoliset työtavat edistävät lasten kehitystä. Liikunta, pelit ja leikit ovat hyviä välineitä sääntöjen noudattamiseen ja itsesäätelyn harjaannuttamiseen. Tilojen ja välineiden tulee olla tukea tarvitsevien lasten tarpeisiin sopivia. Toiminnassa huolehditaan aina lasten psyykkisestä, fyysisestä ja sosiaalisesta turvallisuudesta.

Huoltajan ja mahdollisesti koulun henkilöstön kanssa sovitaan, miten tehostettua tai erityistä tukea saavan oppilaan tarpeet sekä kasvuun ja kehitykseen liittyvät tavoitteet otetaan huomioon iltapäivätoiminnassa. Lasta koskevien salassa pidettävien henkilötietojen luovuttamisessa noudatetaan kunnan yhteisiä tietosuojaohjeita. Iltapäivätoiminnan ohjaaja voi osallistua oppilaan tehostettuun tukeen kuuluvan oppimisen suunnitelman tai erityiseen tukeen kuuluvan henkilökohtaisen opetuksen järjestämistä koskevan suunnitelman (HOJKS) laadintaan huoltajan luvalla.